

Finansklagenemnda Skade

Avgjørelse FinKN-2020-64

24.1.2020

If Skadeforsikring NUF

Retts hjelp

Tvist om vedlikeholdsansvar for brønn – ny sak om foreldelse – én eller to tvister?

Sikredes drikkevannsbrønn ble ødelagt grunnet veisalting i 2012. Vegvesenet erkjente ansvar for skaden og har dekket kostnader ved etablering av ny brønn. Ny brønn ble tatt i bruk i 2015. Brønnen er dyrere å vedlikeholde enn den gamle. Det oppstod tvist mellom sikrede og vegvesenet om vedlikeholdsansvar- og utgifter. Selskapet innvilget dekning for tvisten. Grunnet endringer i motpartens standpunkt sent i prosedyren om at sikredes krav om erstatning var foreldet ble det nødvendig for sikrede å reise ny sak for å avklare foreldelsesspørsmålet. Selskapet har anført at dette er en fortsettelse av opprinnelig tvist og har avslått ny retts hjelpdekning. Nemnda kom til at man her stod overfor én og samme tvist.

ANTATT ØKONOMISK OMFANG: forsikringssum kr 100 000

Saksfremstilling

Saken gjelder krav om dekning for utgifter til retts hjelp og spørsmålet om det foreligger én eller to tvister.

Sikredes retts hjelpforsikring har følgende regulering i vilkårenes pkt. 16.1:

Med tvist forstås at et krav er fremsatt og bestridt, helt eller delvis. Vedvarende taushet hos motpart vil kunne anses som tvist. Selv om saken består av flere spørsmål vil ikke dette nødvendigvis være å anse som flere tvister. Det samme gjelder dersom det er flere parter på samme side.

Av vilkårenes pkt. 16.3 fremgår følgende om forsikringssum:

Den samlede erstatning ved hver tvist er begrenset til kr 100 000.

Sikredes drikkevannsbrønn ble ødelagt i 2012 ved at salt fra vegvesenets salting av en nærliggende vei trengte ned i grunnvannet. Statens vegvesen erkjente ansvar for skaden, og sikrede fikk boret tre nye brønner. De to første ga udrikkelig vann, men den tredje brønnen fungerte og ble tatt i bruk fra januar 2015. Den nye brønnen medførte imidlertid høyere vedlikeholdskostnader enn den tidligere brønnen, og sikrede kom i tvist med vegvesenet om ansvar for kostnader sikrede var påført for arbeidet med de tre brønnene og fremtidige høyere vedlikeholdsutgifter for den nye brønnen.

Sikrede kontaktet selskapet i 2015 med krav om retts hjelpdekning for saken. Selskapet ba om ytterligere dokumentasjon, og sikrede anførte i 2016 at det forelå to tvister mot vegvesenet; én om utgiftene han hadde hatt og én om å få i stand en avtale om fremtidige vedlikeholdsutgifter. Selskapet anså forholdet som én tvist og innvilget retts hjelpdekning 9.11.16.

Sikrede tok ut stevning mot Staten v/samferdselsdepartementet 22.12.17. Den opprinnelige påstanden var at staten var eier av borebrønnen med tilhørende anlegg og hadde vedlikeholdsansvaret for anlegget, men at han betalte en årlig egenandel fastsatt etter rettens

skjønn. Sikrede anførte subsidiært at staten hadde vedlikeholdsansvaret for borebrønnen med tilhørende anlegg og atter subsidiært at staten betalte erstatning for merkostnader til vedlikehold og ulempe fastsatt etter rettens skjønn. Sikrede endret senere den prinsipale påstanden til at staten hadde vedlikeholdsansvaret for brønnenlegget og at han betalte en årlig egenandel fastsatt etter rettens skjønn, og subsidiært at staten var erstatningsansvarlig overfor sikrede for merkostnader for vedlikehold.

Sikrede har opplyst at motparten helt mot slutten av prosedyren innrømmet erstatningsansvar som tidligere var benektet.

Saken ble behandlet i tingretten i august 2018, og dom forelå 17.10.18. Sikrede fikk ikke medhold i sin prinsipale påstand om at staten hadde vedlikeholdsansvar for brønnenlegget. Sikredes subsidiære påstand om fastsettelsesdom for erstatningsplikt ble avvist fordi retten la til grunn at vegvesenet hadde erkjent ansvar etter naboloven, og at sikrede derfor manglet rettslig interesse i å få dom for det samme ansvaret. Sikrede ble også idømt saksomkostninger.

Sikrede har opplyst at den prinsipale påstanden ble anket til lagmannsretten, men at anken ble avvist ved beslutning 11.3.19.

Sikrede kontaktet deretter vegvesenet i 6.5.19 med ønske om en minnelig løsning angående erstatning for fremtidige vedlikeholdskostnader. Staten la i sitt svar 13.5.19 til grunn at sikrede ønsket å fremme erstatningskravet som han subsidiært fremmet ved stevningen 22.12.18 på nytt, og avviste kravet som foreldet. Det er opplyst at sikrede før 17.10.19 derfor tok ut ny stevning for tingretten.

Selskapet har utbetalt tilnærmet full forsikringssum (kr 99 951) under den innvilgede rettshjelpdekningen. Sikrede har søkt om ny rettshjelpdekning for saken hvor det nå er et tatt ut ny stevning, men selskapet har avslått sikredes krav med henvisning til at saken er en fortsettelse av opprinnelig tvist.

Sikrede krever dekning for rettshjelpgifter og anfører at det nå foreligger en ny tvist fordi han må anlegge ny sak mot Staten. Selv om den bakenforliggende saken er den samme, er dette en ny tvist med et helt annet forhold enn den opprinnelige tvisten dreide seg om. Den nye tvisten gjelder kun spørsmålet om kravet var foreldet, og dette kunne ikke identifiseres som tvist før nå.

Selskapet avviser at det foreligger ny tvist. Alle kravene knytter seg til samme tvistetema; dekning av vedlikeholdskostnader i tilknytning til brønnenlegg på sikredes eiendom. Den underliggende årsaken er altså den samme. Selv om det er to ulike parter på papiret, Vegvesenet og Regjeringsadvokaten, er begge parter underlagt Staten slik at de av den grunn vil regnes som en del av samme partskompleks. Sikrede har vist til at saken nå står om foreldelse, hvilket ikke var aktuelt å reise tidligere. Dette gjør imidlertid ikke saken til en ny tvist. Det er et spørsmål det må tas stilling til totalt sett i en sak, og skiller seg derfor ikke ut som en ny tvist etter vilkårene. Selskapet viser blant annet til FinKN-2018-165 og FinKN-2018-226.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Spørsmålet er om det dreier seg om én eller flere tvister under rettshjelpforsikringen.

Sikrede har rettshjelpforsikring med forsikringssum kr 100 000 for hver tvist. Begrepet tvist er omtalt som følger:

Med tvist forstås at et krav er fremsatt og bestridt, helt eller delvis. Vedvarende taushet hos motpart vil kunne anses som tvist. Selv om saken består av flere spørsmål vil ikke dette nødvendigvis være å anse som flere tvister. Det samme gjelder dersom det er flere parter på samme side.

Den opprinnelige tvisten gjaldt sikredes krav om dekning for påløpte og fremtidige kostnader knyttet til den nye brønnen. Denne saken ble behandlet i tingretten i august 2018 med dom 17.10.18. Sikrede fikk ikke medhold i sin prinsipale påstand om at staten hadde vedlikeholdsansvar for brønnenanlegget. Sikredes subsidiære påstand om fastsettelsesdom for erstatningsplikt ble avvist fordi retten la til grunn at vegvesenet hadde erkjent ansvar etter naboloven, og at sikrede dermed manglet rettslig interesse i å få dom for det samme ansvaret.

Sikrede kontaktet deretter vegvesenet i 6.5.19 for å få en minnelig løsning på kravet om erstatning for fremtidige vedlikeholdskostnader. Staten la i sitt svar til grunn at dette tilsvarte det subsidiære erstatningskravet i stevningen 22.12.18 og anførte at dette kravet var foreldet. Det er opplyst at sikrede før 17.10.19 derfor tok ut ny stevning for tingretten.

Nemnda forstår saken slik at statens påstand om foreldelse gjelder sikredes subsidiære påstand i den første saken hvor staten erkjente ansvar etter naboloven. Det nye kravet er i så fall en følge av at sikredes subsidiære påstand ble avvist fra behandling i tingretten, og at sikrede ikke sørget for at statens ansvarserkjennelse ble fulgt opp eller i det minst at kravet ble holdt ved like. I så fall er saken knyttet til foreldelsesspørsmålet en direkte videreføring av den første saken mot staten om erstatning, dvs. det er årsakssammenheng mellom den første saken og den siste stevningen. Dersom det er årsakssammenheng mellom flere krav reist av samme sikrede mot samme eller flere motparter, vil man ut fra alminnelige årsaksbetraktninger si at kravene gjelder samme forsikringstilfelle eller her samme tvist, jf. bl.a. FinKN-2019-498, FinKN-2015-482, FinKN-2013-406, FinKN-2013-185.

Nemnda mener etter dette at det foreligger én tvist under rettshjelpforsikringen.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Selskapet gis medhold.

Ved behandlingen deltok Trine-Lise Wilhelmsen (leder), Trine Vøien (selskapsrepresentant), Hanne Sofie Nøklegaard (selskapsrepresentant), Hege Sundby (forbrukerrepresentant) og Gyrid Giæver (forbrukerrepresentant).